

[Søgaard]

skal bruges som organ for en sådan drøftelse, for det altid vil kunne ske, at en minister, der kommer og taler om disse ting i forsvarsudvalget, kan få stillet spørgsmål, som han ikke vil kunne svare på af fortrolighedsmæssige årsager. Det må først og fremmest være udenrigspolitisk nævn, som jo har tavshedspligt, der er det organ, hvor man kan drøfte disse ting uden at krænke hverken vore egne eller NATO-partners eventuelle hemmeligheder.

Houe (KF):

Det konservative folkeparti kan tilslutte sig de af ministeren fremsatte synspunkter. Vi kan ikke tilslutte os beslutningsforslaget.

Sønderby (V):

Venstre er tilfreds med den fordeling, der er af opgaverne i forsvarsudvalget og det udenrigspolitiske nævn. Vi kan derfor tilslutte os forsvarsministerens svar, og vi er enige med ministeren i at afvise beslutningsforslag nr. B 3.

Thoft (SF):

Gang på gang viser det sig, at hverken udenrigspolitisk nævn eller forsvarsudvalget er orienteret om væsentlige beslutninger; snart er det lyttesløjfer for USA under Store Bælt og Øresund, snart er det anlæg på Færøerne og i Grønland, som ingen har noget kendskab til, snart er det amerikansk personale på flyvestation Karup eller oprettelse af et nyt NATO-krigshovedkvarter tæt ved Viborg. Ofte får vi først disse ting oplyst år – somme tider årtier – efter at aftalerne er indgået.

Jeg synes derfor, det er et både godt og solidt forslag, VS har fremsat; det viderefører bare den praksis, som allerede gælder for EF-området. Hvis folkettingen skal have reel kontrol med forsvarspolitikken – og guderne skal vide, at det har folkettingen ikke i dag – er det et både godt og logisk skridt. Som et levn fra enevælden har regeringen kunnet føre udenrigspolitik uden om folkettingen, og i forhold til NATO har enevælden altid været ekstrem. Det er på tide, der gøres en indsats for at demokratisere også denne gren af den offentlige forvaltning.

Vi har i de senere år haft gentagne afsløringer af, at regeringen har indgået aftaler

med NATO og med USA uden om folkettingen, uden om forsvarsudvalget og uden om det udenrigspolitiske nævn. Jeg har allerede i dag én gang beskrevet den udemokratiske manipulationsteknik, som benyttes af skiftende forsvarsministre til at føre folkettingen bag lyset. Såfremt VS' forslag vedtages, ville det da være muligt, at lidt mindre skete i guldghed.

Som jeg har sagt tidligere, respekterer SF selvfølgelig det flertal, der måtte være for NATO-politikken. Vi vil bekæmpe denne politik, fordi vi synes, den er skrupravende forkert, men masser af skridt er foretaget i de senere år, uden at der i folkettingen er konstateret noget flertal, fordi folkettingen kommer for sent ind i beslutningsprocesserne, og så er der tilbage kun enten at undsige NATO eller svinge gummistempet »Ja, vedtaget«.

Jeg kan selvfølgelig godt beklage, at de radikale op gennem 1960erne og 1970erne har vist sig at have så ringe rygrad, og at socialdemokratiet havde for ringe mod og kvindehjerter til at stritte imod hele denne udvikling, som større og større dele af befolkningen og for den sags skyld også de to partiers medlemmer her i 1980erne vender sig imod, simpelt hen fordi udviklingen er gået for vidt. Hvis det forslag, som VS nu fremsætter, havde været gældende fra 1970erne og for begyndelsen af 1980erne, var vi aldrig kommet så vidt, for så havde disse partier ikke haft brug for den politiske kovending, som det har været nødvendigt at foretage.

Som tingene fungerer i dag, er forsvarsministerens ulyst til at svare på medlemmernes spørgsmål så markant og så hæmmende for den saglige debat og den demokratiske kontrol, at der kun er én ting at gøre, nemlig yde en indsats for at demokratisere tingene.

VS' forslag er et godt og et rigtigt skridt; det får SFs fulde og helhjertede støtte, for det vil sikre det afgørende, at folkettingen inddrages i beslutningsprocesserne på et tidspunkt, hvor det endnu ikke er for sent at sige nej.

Stinus (RV):

I mit indlæg forleden under behandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om ophævelse af fly- og forstærkningsaftalerne havde jeg lejlighed til at beskæftige mig med det